

คู่มือการใช้ยาช่วยชีวิต

ใน

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ปี 2561

รายการยาช่วยชีวิต ใน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ประจำปี 2561

1. Adrenaline inj. 1 mg/1 ml (5 amp)
2. Chlorpheniramine inj. 10 mg/ml (5 amp)
3. Dexamethasone inj. 4 mg/ml (5 amp)
4. Glucose inj. 50%w/v/50ml (2 vial)
5. Isosorbide dinitrate 5 mg Sublingual (SL) 10 tab

1. Adrenaline Injection 1 mg/1 ml (5 amp)

ส่วนประกอบ

ใน 1 มิลลิลิตร ประกอบด้วยตัวยา Adrenaline 1 มิลลิกรัม

ข้อบ่งใช้

1. ฉีดเข้าใต้ผิวหนังหรือเข้ากล้ามเนื้อ เพื่อรักษาภาวะช็อค, อาการแพ้อย่างเฉียบพลัน , อาการหอบหืดเฉียบพลัน
2. ใช้ควบคุมอาการเลือดไหลไม่หยุด

ขนาดและวิธีการใช้

1. บรรเทาอาการหดเกร็งของหลอดลมอย่างเฉียบพลันในภาวะช็อค หรือ Anaphylaxis

เด็ก ฉีดเข้าใต้ผิวหนัง 0.01 มิลลิกรัม ต่อกิโลกรัม ขนาดสูงสุดที่ให้ได้ คือ 0.5 มิลลิกรัม

ผู้ใหญ่ ฉีดเข้าใต้ผิวหนังหรือเข้ากล้ามเนื้อ 0.2 – 0.5 มิลลิกรัม ต่อกิโลกรัม ขนาดสูงสุดที่ให้ได้ คือ 1 มิลลิกรัม อาจ ให้ซ้ำได้ทุก 15 นาที 2 ครั้ง ต่อจากนั้นให้ยาซ้ำได้ทุก 4 ชั่วโมง

2. ใช้สารละลาย 0.1% (1 มิลลิกรัมต่อมิลลิลิตร) หยดหรือพ่นในจมูก ลดอาการคั่งในจมูก
3. ใช้เป็นยาห้ามเลือดเฉพาะที่ ใช้สารละลาย 0.002 - 0.1% ทาหรือพ่นผิวหนัง
4. กรณีนี IV 1:10,000 (0.1 mg/ml) 1 amp ผสมได้ NSS, D5W , D10W ปริมาณ 10 ml (ห้ามผสมกับ Sodium bicarbonate)

คำเตือน ข้อควรระวัง และข้อห้ามใช้

1. ทั้งเมื่อสารละลายเปลี่ยนสี (ชมพูอ่อน/น้ำตาลอ่อน) หรือเกิดมีตะกอนเกิดขึ้น (ยาไวต่อแสง และอากาศ)
2. ไม่ควรฉีดซ้ำตำแหน่งเดิม เพราะจะทำให้เนื้อเยื่อบริเวณนั้นตาย เนื่องจากหลอดเลือดหดตัว (IM ห้ามฉีดกัน)
3. ผสมแล้วคงตัว 24 ชั่วโมง ในตู้เย็นและอุณหภูมิห้อง
4. ยาที่ยังไม่ผสม เก็บที่อุณหภูมิห้องไม่เกิน 25 องศา กำหนดให้อายุ 3 เดือน หากเก็บในตู้เย็นได้ 2 ปีตามอายุยา

อาการไม่พึงประสงค์

1. ทำให้เกิดอาการวิตกกังวล ปวดศีรษะ ใจสั่น
2. การฉีดยาซ้ำบริเวณเดิม อาจทำให้เนื้อเยื่อบริเวณนั้นตายได้

2. Chlorpheniramine inj. 10 mg/ml (5 amp)

ส่วนประกอบ

ใน 1 มิลลิลิตร ประกอบด้วยตัวยา Chlorpheniramine inj. 10 มิลลิกรัม

ข้อบ่งใช้

บรรเทาอาการแพ้เช่น แพ้สารเคมีแพ้อากาศแพ้ฝุ่นละอองบรรเทาอาการคัน

ขนาดและวิธีใช้

เด็ก: คำนวณตามน้ำหนัก 0.35 มิลลิกรัม/กิโลกรัม ให้ทางหลอดเลือดดำ

ผู้ใหญ่ : ให้ 1 amp ทางหลอดเลือดดำ

คำเตือน ข้อควรระวัง

1. ไม่ควรดื่มสุราระหว่างใช้นี้
2. ควรบอกแพทย์ก่อนถ้าคุณทานยา นอนหลับ ยากล่อมประสาท ยาคลายกล้ามเนื้อยากดประสาท
3. ฉีดแล้วอาจง่วงจึงไม่ควรทำงาน ที่ต้องใช้ความระมัดระวังและใช้สติ

ข้อห้ามใช้

ต้อหินชนิดมุมปิด(narrow-angle) ทางเดินปัสสาวะอุดตันและหีดยาระยะเย็บพลาวัน

อาการไม่พึงประสงค์

อาจมีอาการ ปากแห้งคอแห้งไม่สบายท้องง่วงซึมปวดหัวใจสั่นวิงเวียน นอนไม่หลับ อ่อนล้า คลื่นไส้อาเจียน มีปัญหาการมองเห็น ปัสสาวะยากแน่นหน้าอก ปวดแสบยอดอกผื่นขึ้น

3. Dexamethasone 4 mg/ml inj.

ส่วนประกอบ

ใน 1 มิลลิลิตร ประกอบด้วยยา Dexamethasone sulfate 4 มิลลิกรัม

ข้อบ่งใช้

ใช้เป็นยาต้านอักเสบและแก้แพ้ เช่น รักษาอาการแพ้ชนิดรุนแรงหรือเรื้อรัง เช่น หืด แพ้ยาโรคมุมิแพ้ทางผิวหนัง หรือกลุ่ม Autoimmune

ขนาดและวิธีใช้

- เด็ก 0.08-0.3 มก./กก./วัน เข้ากล้ามเนื้อ หรือเข้าหลอดเลือดดำ แบ่งให้ทุก 6-12 ชั่วโมง
- ผู้ใหญ่ฉีดวันละ 4-20 มก. เข้ากล้ามเนื้อ หรือเข้าหลอดเลือดดำ แบ่งให้ทุก 6-12 ชั่วโมง

คำเตือน ข้อควรระวัง และข้อห้ามใช้

ห้ามใช้ในคนที่เป็นแผล โรคติดเชื้อรา โรคติดเชื้อไวรัสบางชนิด ต้อหิน หรือคนที่แพ้ยาในกลุ่มนี้

1. ควรใช้เท่าที่จำเป็น อย่าใช้เป็นยาลดไข้แก้ปวด หรือแก้อักเสบ โดยที่ยังไม่ทราบสาเหตุ
2. พิษในระยะสั้น อาจทำให้แผลกำเริบ น้ำตาลในเลือดสูง (อาจเป็นเบาหวานได้) ลดภูมิต้านทานของร่างกายอาจติดเชื้อ (เช่น วัณโรค ปอดอักเสบ) ได้ง่าย
3. พิษในระยะยาว ทำให้บวมกระดูกหักง่าย แผลหายช้า มีจ้ำเขียวขึ้นตามผิวหนัง กลืนแหรในร่างกายเสียความสมดุล เป็นต้อกระจก ต้อหิน ความดันโลหิตสูง หน้าบวม มีหนวดขึ้น เป็นสิว โรคจิตประสาท
4. ผู้ป่วยที่ใช้สเตียรอยด์ติดต่อกันนาน ๆ เมื่ออาการดีขึ้น ต้องค่อย ๆ ลดขนาดของยาลงทีละน้อยเพื่อให้ต่อมหมวกไตค่อย ๆ พ้นตัวขึ้น หากหยุดยาทันทีโดยที่ต่อมหมวกไตยังพ้นตัวไม่ดีก็อาจเกิดอันตรายถึงตายได้ เนื่องจาก "ภาวะวิกฤตจากต่อมหมวกไตฝ่อ"
5. ควรระมัดระวังในการใช้ในผู้ที่มีภาวะหัวใจล้ม ไตวาย ความดันโลหิตสูง เบาหวาน กระดูกผุ ผู้ที่เคยมีประวัติวัณโรค

ผลข้างเคียง

อาจทำให้เป็นเบาหวาน ความดันโลหิตสูง โรคแผลในกระเพาะกำเริบ บวม กระดูกผุ แผลหายช้าติดเชื้อง่าย

4. Dextrose inj 50% in 50 ml จำนวน 2 vial

ส่วนประกอบ

ใน 100 มิลลิลิตร ประกอบด้วยตัวยา Dextrose 50 กรัม

ข้อบ่งใช้

Severe hypoglycemia ,ใช้ในกรณีที่ต้องการพลังงานอย่างรวดเร็ว เช่น ในผู้ป่วยเมาสุรา

ขนาดและวิธีใช้

ใช้ฉีดเข้าเส้นเลือดดำอย่างช้าๆ

คำเตือน ข้อห้ามใช้และข้อควรระวัง

1. การให้แบบ IV Infusion ต้องให้ช้าๆ ผ่านทางเส้นเลือดขนาดใหญ่ (Central Vein) ไม่ควรผสมร่วมกับ Whole Blood
2. อาจทำให้รู้สึกร้อนในตัว เนื่องจากมีความเข้มข้นสูง
3. ถ้าเครื่องมือฉีดยาไม่สะอาด อาจทำให้มีอาการหนาวสั่น หรือหลอดเลือดดำอักเสบได้
4. ห้ามใช้ในผู้ป่วยที่ไม่ถ่ายปัสสาวะ (Anuria) เลือดออกในสมอง (Intracranial Hemorrhage)เลือดออกไขสันหลัง (Intraspinal Hemorrhage)
5. Hypertonic Solution มักทำให้เกิดการระคายเคืองและอาจเกิดภาวะน้ำตาลในเลือดสูง และปัสสาวะมีสีน้ำตาลมากกว่าปกติอาการข้างเคียงอาจเกิดอาการเจ็บปวด ,ระคายเคืองเส้นเลือด ,หลอดเลือดดำอักเสบ (Trombophlebitis) ตรงบริเวณที่ให้ยา เกิดอาการไม่สมดุลของน้ำและเกลือแร่ในร่างกาย บวม โปแตสเซียมในเลือดต่ำ

5. Isosorbide dinitrate 5 mg Sublingual (SL) จำนวน 10 tab

ส่วนประกอบ

ใน 1 เม็ด ประกอบด้วยตัวยา Isosorbide dinitrate 5 มิลลิกรัม

ข้อบ่งใช้

ใช้ในการรักษา Angina pectoris และ Myocardial infarction

ขนาดและวิธีใช้

Isosorbide dinitrate ชนิดอมใต้ลิ้น จะช่วยให้การดูดซึมและการออกฤทธิ์ของยาเร็วขึ้น โดยเมื่ออมใต้ลิ้น (วางยาใต้ลิ้นระหว่างริมฝีปากกลางและเหงือก) ยาจะถูกดูดซึมผ่านเยื่อเมือกใต้ลิ้นและจะเริ่มออกฤทธิ์ใน 3 นาที (ช่วงเวลาในการออกฤทธิ์อาจอยู่ระหว่าง 2 – 5 นาที) และมีฤทธิ์อยู่ได้นานประมาณ 2 ชั่วโมง (ช่วงเวลาอาจอยู่ระหว่าง 1 – 3 ชั่วโมง)

คำแนะนำของการใช้ยา

1. สำหรับยาอมใต้ลิ้น ควรนั่งลงระหว่างอมยา เนื่องจากยาอาจทำให้ความดันโลหิตต่ำ เกิดอาการเวียนศีรษะ หมดสติเมื่อเปลี่ยนอิริยาบถได้ ไหมมใต้ลิ้น และปล่อยให้ยาละลายอย่างช้าๆ
2. ไม่ควรเคี้ยวขบ หรือกลืนยา
3. หลีกเลี่ยงการกิน ดื่ม หรือสูบบุหรี่ ระหว่างอมยา
4. หากอมยาเม็ดแรกไป 5 นาทีแล้วอาการไม่ดีขึ้น ให้อมยาเม็ดที่ 2 แต่ถ้ามอมยาแล้ว 2 ครั้งแล้ว อาการปวดหน้าอกยังไม่ทุเลา อีก 5 นาทีอมซ้ำอีก 1 เม็ด ระหว่างที่จะอมเม็ดที่ 3 ต้องรีบนำส่งโรงพยาบาล

ผลข้างเคียง

ปวดศีรษะ เวียนศีรษะ มึนงง ความดันโลหิตต่ำเมื่อเปลี่ยนอิริยาบถอย่างรวดเร็ว

